

Η Πολιτική Συνοχής της Ε.Ε. (2014 - 2020)

και

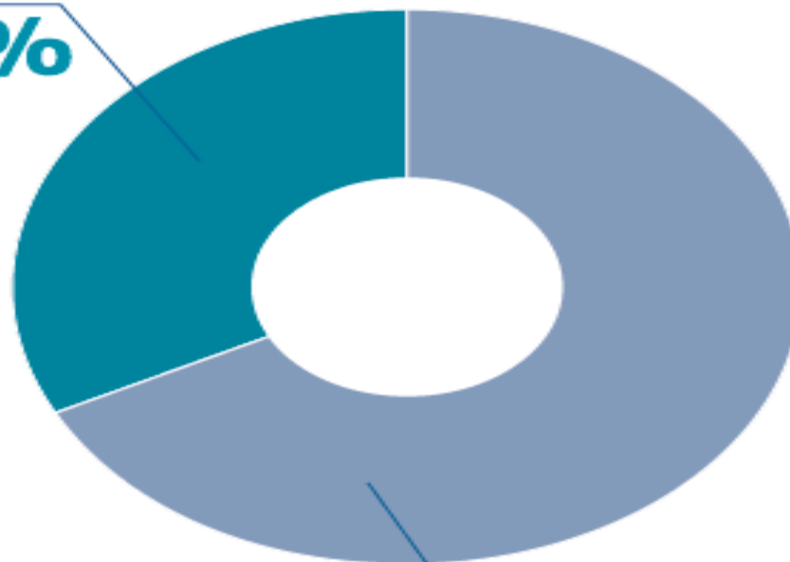
κρίσιμα ερωτήματα

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ 2014-2020

ΣΥΝΟΛΟ: **1 082 δισεκατομμύρια €**

32,5%

Χρηματοδότηση
πολιτικής συνοχής
351,8 δις €

67,5%

Άλλες πολιτικές της ΕΕ:
γεωργία, έρευνα,
εξωτερικές δράσεις, κλπ.
730,2 δις €

Οι πέντε στόχοι της ΕΕ για το 2020

1. Απασχόληση

απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών

2. Ε&Α / Καινοτομία

επένδυση του 3% του ΑΕΠ (δημόσιου και ιδιωτικού) της ΕΕ σε Ε&Α και καινοτομία

3. Κλιματική αλλαγή / Ενέργεια

μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990

εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης

4. Εκπαίδευση

μείωση κάτω από 10% του ποσοστού εγκατάλειψης του σχολείου

ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών

5. Φτώχεια / Κοινωνικός αποκλεισμός

μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού

Οι Προτεραιότητες της Πολιτικής για τη Συνοχή

Η πολιτική συνοχής έχει θεσπίσει **11 θεματικούς στόχους** που στηρίζουν την ανάπτυξη για την περίοδο 2014-2020.

→ Η επένδυση του **ΕΤΠΑ** θα στηρίξει και τους 11 στόχους, αλλά οι στόχοι **1-4 αποτελούν τις βασικές προτεραιότητες** για επένδυση.

→ Οι **κύριες προτεραιότητες του ΕΚΤ** είναι οι στόχοι **8-11**, μολονότι το ταμείο στηρίζει επίσης και τους στόχους 1-4.

→ Το **ταμείο συνοχής** στηρίζει τους στόχους 4-7 και 11.

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

2. Βελτίωση της πρόσβασης σε τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), και χρήση και ποιότητα αυτών

3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ

4. Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα

5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων

7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των υποδομών δικτύων

8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων

10. Επενδύσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση

11. Βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης

Οι αρχές του προγραμματισμού

- Σύνδεση της διανομής κονδυλίων με τους στόχους «Ευρώπη 2020»
- Πρόσκληση στα κράτη μέλη να υπογράψουν συμβόλαια συνεργασίας
- Εστίαση των πόρων σε μικρό αριθμό προτεραιοτήτων
- Οι πληρωμές υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις
- Δημιουργία «αποθεματικού επίδοσης» για την ανταμοιβή των καλύτερων επιδόσεων
- Καλύτερη επιτήρηση και αξιολόγηση
- Συνδυασμός επιδοτήσεων και δανείων
- Ενίσχυση της εδαφικής διάστασης
- Ενίσχυση των συνεργασιών

Άξονας προτεραιότητας & Στοχοθεσία

Αποθεματικό Επίδοσης 6% του κάθε ΕΠ

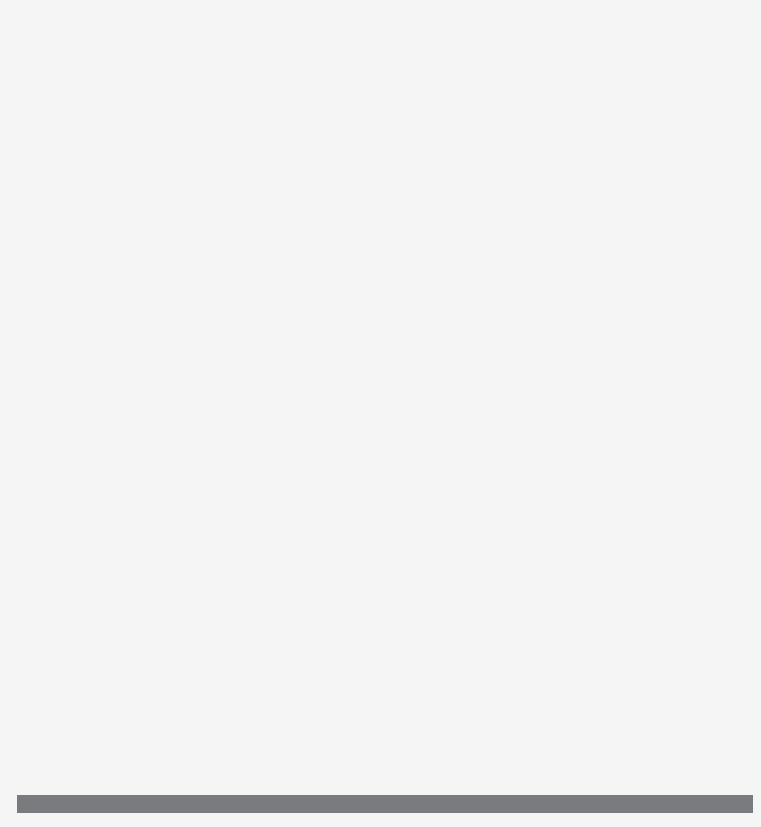
- ✓ Ο έλεγχος για την επίτευξη των δεικτών γίνεται **δύο φορές** κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, το 2019 (επίτευξη οροσήμων) και το 2025 (επίτευξη των στόχων για το 2023).

Με βάση τον υπό επεξεργασία Εκτελεστικό Κανονισμό οι φορείς σχεδιασμού θα πρέπει να καταγράψουν τη μεθοδολογία και τα κριτήρια για την επιλογή των δεικτών του ΠΕ καθώς και του προσδιορισμού των οροσήμων και των στόχων κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του ΕΠ τα οποία θα πρέπει να είναι στη διάθεση της ΕΕ όταν ζητηθούν.

Την περίοδο 2014-2020:

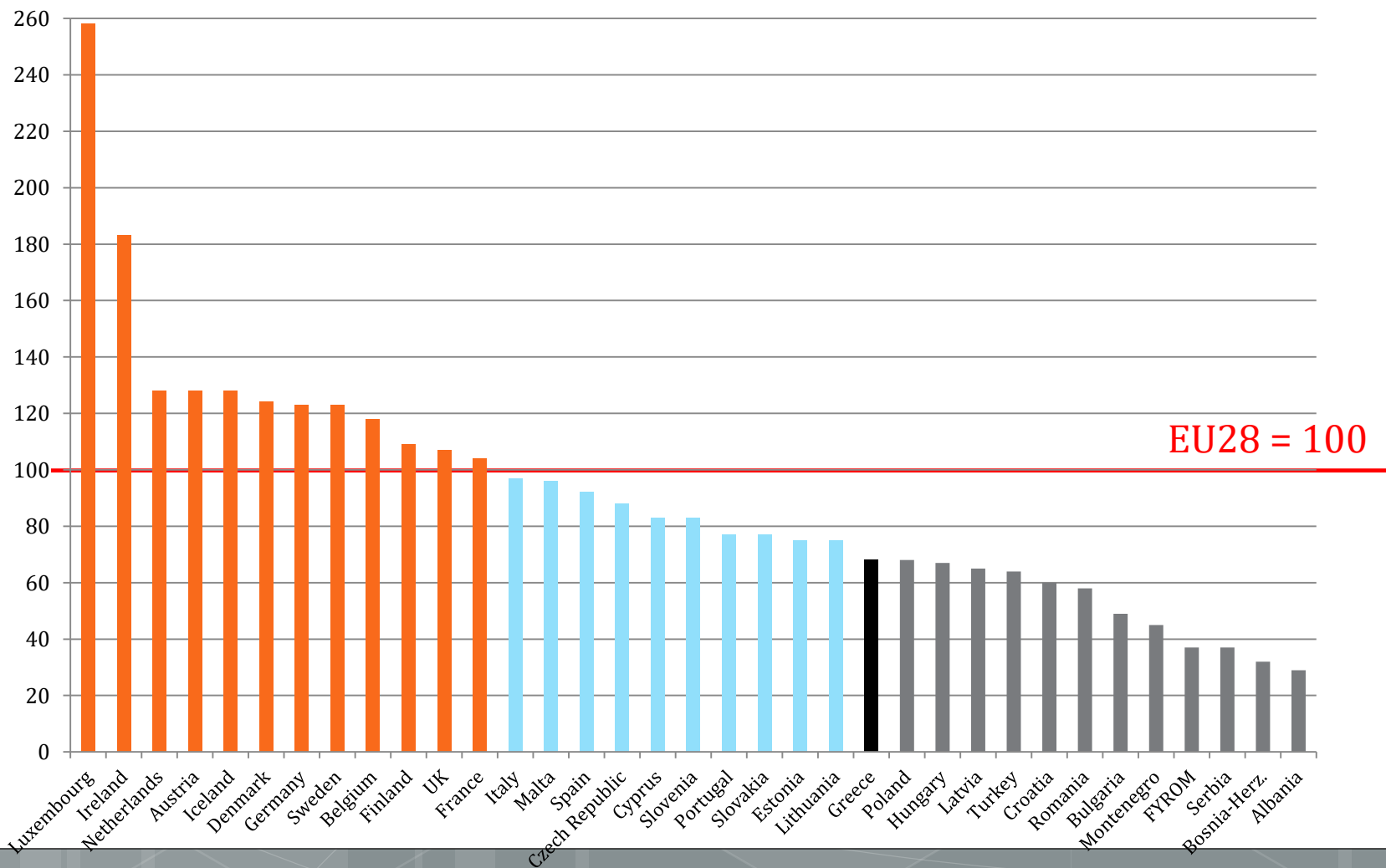
- Ουσιαστικά επανεντάσσονται τα Ταμεία για την ανάπτυξη της υπαίθρου και της αλιείας, στο πλαίσιο δράσης των Διαρθρωτικών Ταμείων
- Επανεισάγονται πολυταμειακά επιχειρησιακά προγράμματα
- Εντός των επιχειρησιακών προγραμμάτων προωθούνται παρεμβάσεις τύπου Leader

Πρόσφατα δεδομένα

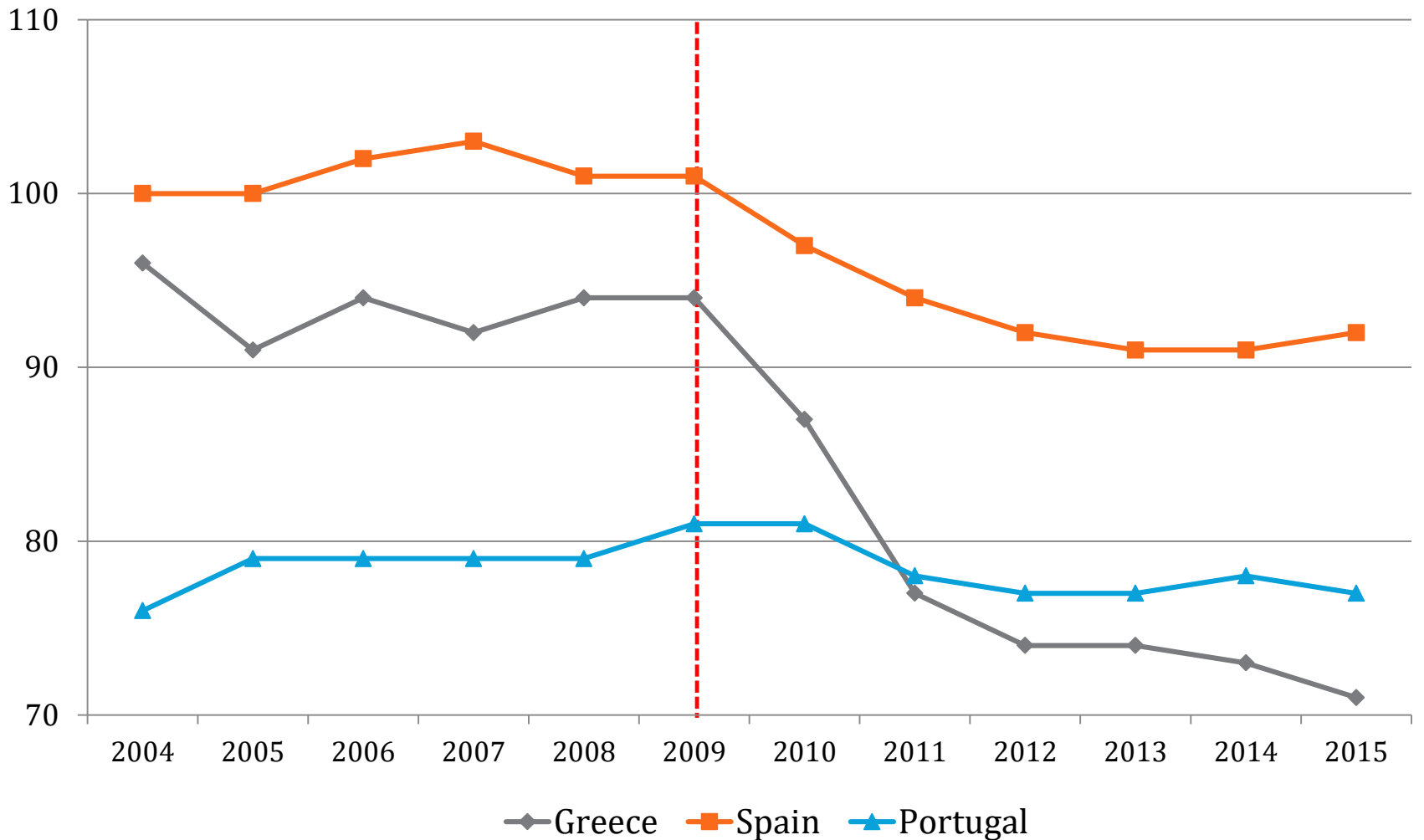

ΕΕ: έντονες ανισότητες

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΙΑΔ, 2016

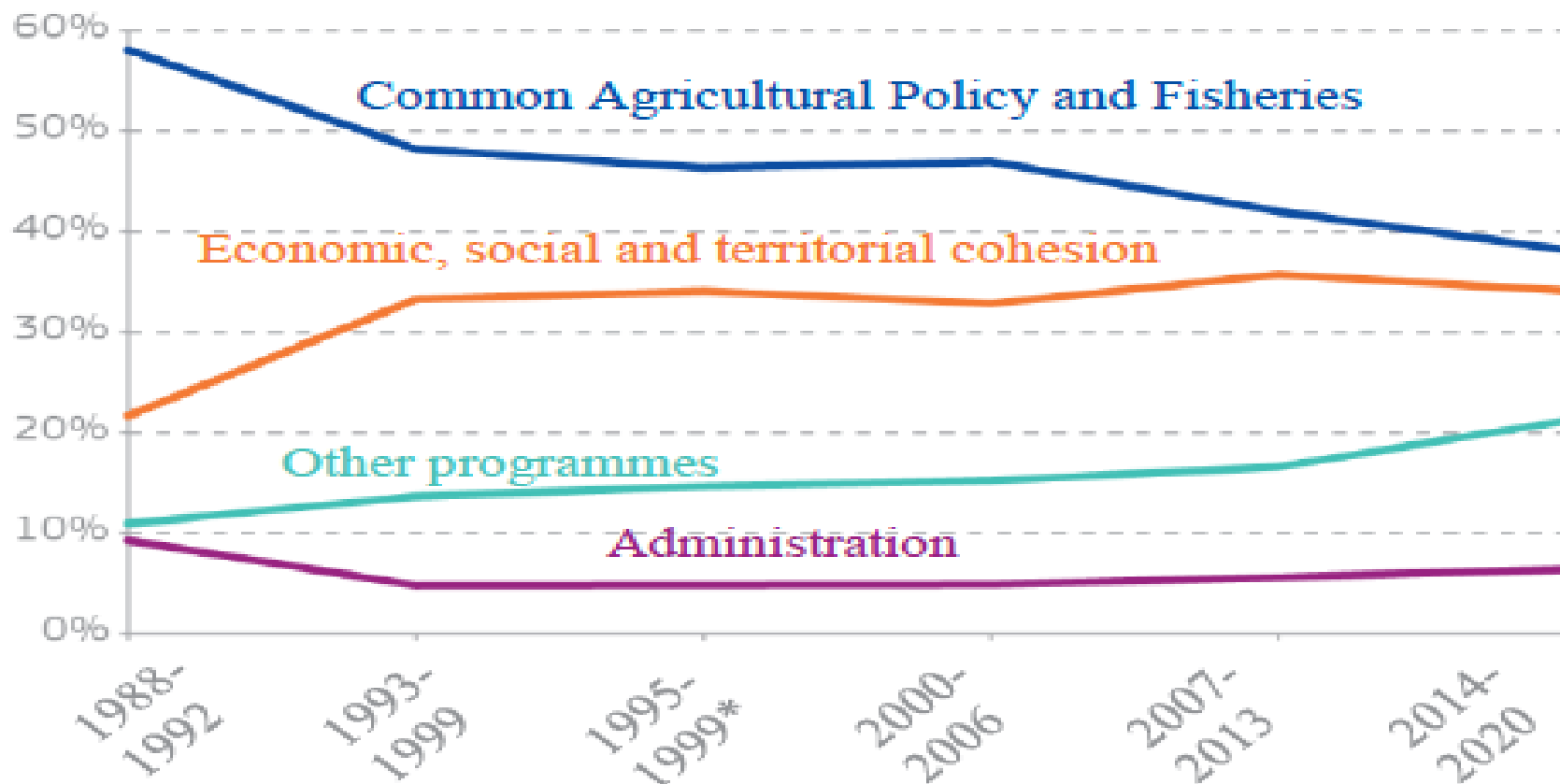
Διαχρονικές αποκλίσεις (κ.κ. ΑΕΠ σε ΜΑΔ, ΕΕ28=100)

... και έντονες διαπεριφερειακές ανισότητες

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2008	2009	2010
EU-27	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Greece	84	86	90	93	94	91	92	92	94	87
Anat. Makedonia- Thraki	63	66	66	68	68	67	66	68	70	66
Kentriki Makedonia	78	78	79	82	85	73	74	74	75	68
Dytiki Makedonia	76	77	84	83	83	82	83	85	86	80
Thessalia	71	74	77	80	83	71	73	71	72	65
Ipeiros	71	72	74	77	79	66	65	64	65	61
Ionia Nisia	82	85	89	92	92	90	89	87	85	76
Dytiki Ellada	66	68	70	73	74	69	69	67	66	62
Stereia Ellada	101	100	100	99	99	89	87	85	84	81
Peloponnisos	83	80	81	82	83	74	77	75	76	71
Attiki	95	100	107	110	111	116	119	121	124	115
Voreio Aigaio	68	77	76	82	79	72	74	77	78	70
Notio Aigaio	103	103	107	109	108	111	111	114	118	107
Kriti	83	85	90	91	91	84	85	84	86	80

Η κατανομή των Δαπανών του Προϋπολογισμού της ΕΕ

*Adjusted for 1995 enlargement

ΕΣΠΑ

(Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020

το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα **Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)** της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Λόγοι καθυστέρησης του ΕΣΠΑ μέχρι σήμερα (1)

1. οι δομές της κεντρικής διοίκησης
2. η έλλειψη συντονισμού μεταξύ κρατικών φορέων
3. η έλλειψη ρεαλιστικού σχεδιασμού
4. η μη συμμετοχή ή και ο αποκλεισμός των τοπικών κοινωνιών από τη λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση των έργων
5. οι αναβολές λόγω των συνεχών εκλογικών αναμετρήσεων
6. οι μεγάλες καθυστερήσεις στις απαλλοτριώσεις
7. αντικειμενικές δυσκολίες, όπως τα συνεχή αρχαιολογικά ευρήματα: πολύμηνες διαδικασίες για την αδειοδότηση έργων από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο

Λόγοι καθυστέρησης του ΕΣΠΑ μέχρι σήμερα (2)

8. Συνεχείς υπερβάσεις κόστους των έργων
9. Η αδυναμία των τραπεζών να χρηματοδοτήσουν μικρούς και μεγάλους επιχειρηματίες για να ξεκινήσουν τις δράσεις ή τα έργα τους με τις κοινοτικές ενισχύσεις
10. Ο μεγάλος αριθμός φορέων διαχείρισης του ΕΣΠΑ: Στο Γ' ΚΠΣ ήταν 33 και από το 2007 μέχρι σήμερα έχουν ανέλθει στους 106 μαζί με τις τράπεζες
11. Η γραφειοκρατία στην έκδοση περιβαλλοντικών όρων απειλεί να τινάξει στον αέρα... χιλιάδες έργα. Κατά μέσον όρο απαιτούνται 3 χρόνια για τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις
12. Οι χρονοβόρες αδειοδοτήσεις για την έγκριση κτιριολογικών μελετών έργων εκπαίδευσης: Για ένα δωδεκαθέσιο σχολείο χρειάστηκαν εννιά μήνες, ενώ θα μπορούσε να ανάψει το «πράσινο φως» μόλις σε έναν μήνα
13. Απαιτούνται 33 μήνες και όταν υπάρχουν προσφυγές στη Δικαιοσύνη οι μήνες αυξάνονται δραματικά

Το Νέο ΕΣΠΑ 2014-2020:

«Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης»

Αναπτυξιακό όραμα (Ο κεντρικός Στόχος) για τη νέα προγραμματική περίοδο (2014-2020)

Η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Οι κύριοι Άξονες της αναπτυξιακής στρατηγικής

- I. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- II. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
- III. Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
- IV. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
- V. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης
- VI. Αειφόρος χωρική ανάπτυξη

ΑΞΟΝΑΣ 1

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

- Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
- Ψηφιακή Σύγκλιση
- **Γεωργία και Αλιεία**
- Τουρισμός
- Πολιτισμός
- Μεταποίηση -Εμπόριο

ΑΞΟΝΑΣ 2

Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

- Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση
- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, κοινωνική πρόνοια και καταπολέμηση της φτώχειας
- Υγειονομική περίθαλψη
- Εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων

ΑΞΟΝΑΣ 3

Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

- Προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος και των Πόρων
- Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής
- Προώθηση της προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και περιορισμός των επιπτώσεων αυτής – Πρόληψη και διαχείριση Κινδύνων
- Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

ΑΞΟΝΑΣ 4

Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

- Δίκτυα μεταφορών
- Ενεργειακές υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ 5

Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

- Βελτίωση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό)
- Θέσπιση και λειτουργία ενός ενιαίου συστήματος μέτρησης της απόδοσης και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών
- Ενίσχυση των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις

ΑΞΟΝΑΣ 6

Αειφόρος χωρική ανάπτυξη

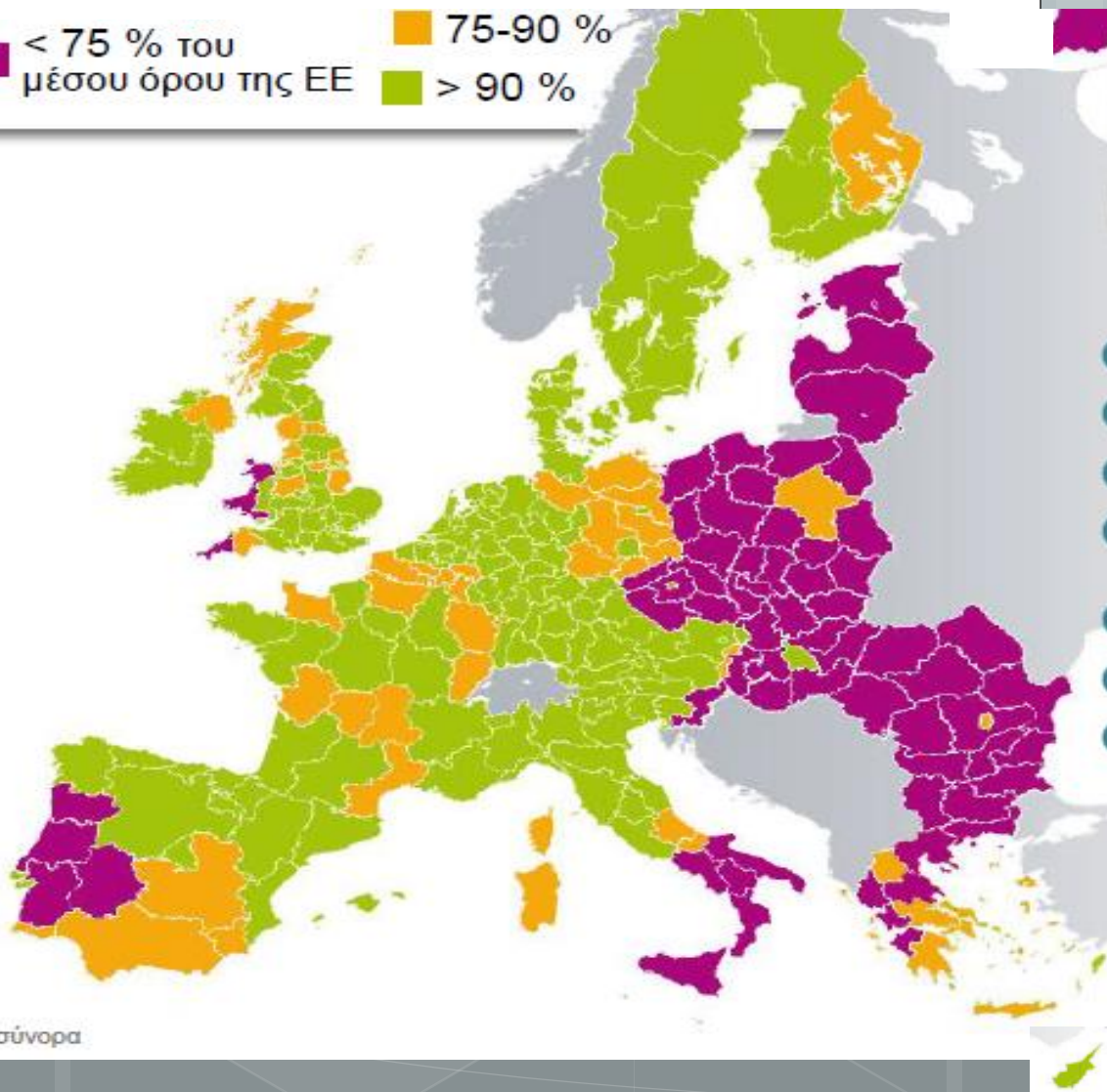
- Προώθηση της αειφόρου και ολοκληρωμένης ανάπτυξης στις Περιφέρειες, τις Πόλεις, τις Αγροτικές περιοχές και τις περιοχές με Γεωγραφικά μειονεκτήματα

2014-2020: Πώς κατανέμονται οι πόροι;

Κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ*

*δείκτης ΕΕ27=100

3 κατηγορίες περιφερειών

- Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες
- Περιφέρειες μετάβασης
- Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες

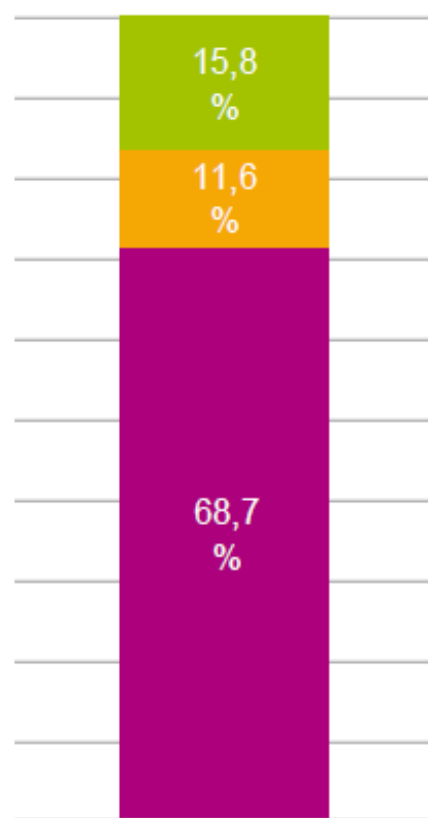
Πώς θα κατανεμηθεί η χρηματοδότηση;

Λιγότερο αναπτυγμένες
περιφέρειες/KM

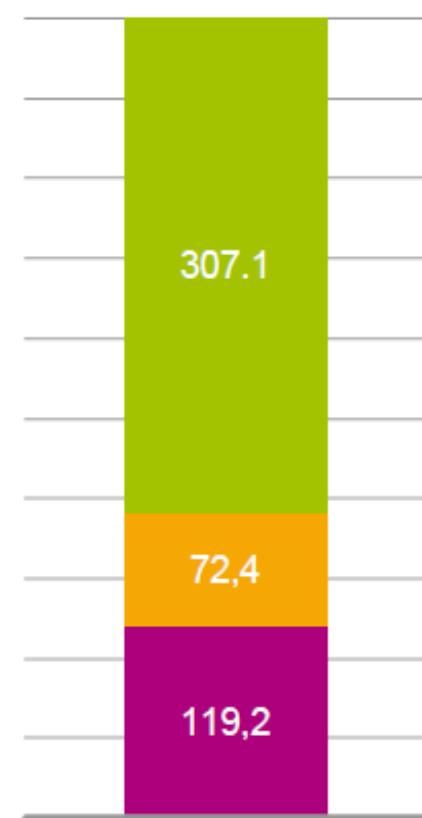
Περιφέρειες σε μεταβατικό
στάδιο

Περισσότερο αναπτυγμένες
περιφέρειες

Ταμείο Συνοχής ¹	68.7
Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162.6
Περιφέρειες μετάβασης	38.9
Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	53.1
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	11.7
Απομακρυσμένες περιφέρειες και αραιοκατοικημένες περιοχές	0.9
Σύνολο	336.0

Κατανομή προϋπολογισμού
(σε %)

Καλυπτόμενος πληθυσμός
(σε εκατομμύρια)

¹ 10 δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Συνοχής θα κατανεμηθούν στη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	% ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Περισσότερο αναπτυγμένες	Αττική	80%
	Νότιο Αιγαίο	50%
Περιφέρειες σε μετάβαση	Δυτική Μακεδονία	80%
	Στερεά Ελλάδα	50%
	Ιόνια Νησιά	80%
	Πελοπόννησος	80%
	Βόρειο Αιγαίο	80%
	Κρήτη	80%
Λιγότερο αναπτυγμένες	Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	90%
	Κεντρική Μακεδονία	90%
	Ήπειρος	90%
	Θεσσαλία	90%
	Δυτική Ελλάδα	90%

Αρχιτεκτονική Νέου ΕΣΠΑ: 4 Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα για την μέγιστη συνέργεια και αποτελεσματικότητα

€ 3,8 δις

Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα

1 Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα, καινοτομία, εξωστρέφεια, επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένων ενεργειακών), Έρευνα & Τεχνολογία, ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις, τουρισμός & πολιτισμός, δίκτυα ενέργειας, κατάρτιση, εκπαίδευση, απασχόληση που αφορούν στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, παρεμβάσεις στη Δημόσια Διοίκηση που έχουν άμεση επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα.

~25%

€ 0,4 δις

Μεταρρύθμιση του Δημοσίου

2 Ολοκληρωμένη στρατηγική αλλαγών σε οριζόντιους τομείς που διαπερνούν τις δομές και αφορούν προβλήματα οργάνωσης, διαχείρισης και ελέγχου

~3%

€ 3,7 δις

Περιβάλλον – Μεταφορές

3 Νέες υποδομές αλλά και ολοκλήρωση έργων του προηγούμενου ΕΣΠΑ. Βασικές υποδομές και αναγκαία έργα για την προστασία του περιβάλλοντος που εκπληρώνουν και την εναρμόνιση με τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς

~24%

€ 2,0 δις

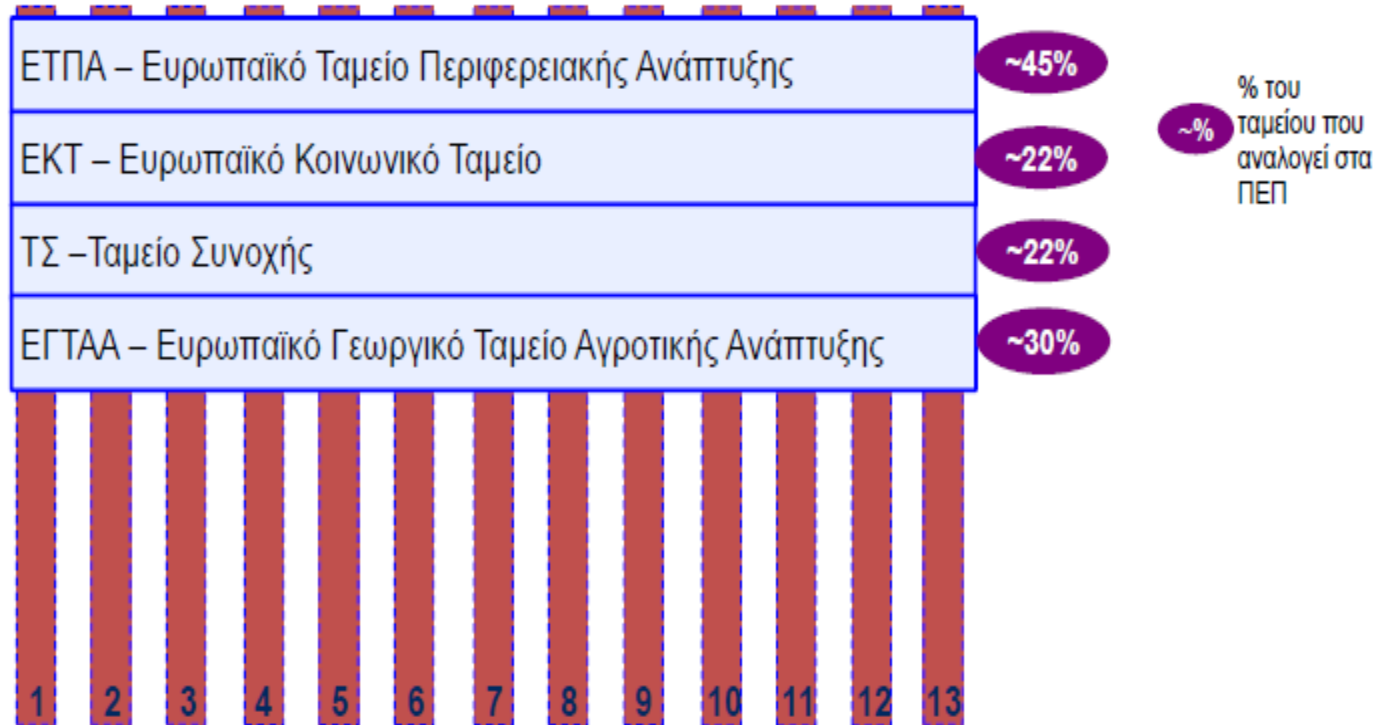
Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Απασχόληση

4 Δράσεις με έμφαση στην προώθηση μέτρων αντιμετώπισης της ανεργίας, καινοτόμα προγράμματα για την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και σύνδεση της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Εμπροσθοβαρής προγραμματισμός με έμφαση στα έτη 2014-2016.

~13%

Το Υπόλοιπο € 5,4 δις (~35%) κατανέμεται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

13 πολυτομεακά & πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα δημιουργήθηκαν ώστε κάθε Περιφέρεια να προωθεί αποτελεσματικά ολοκληρωμένες τοπικές παρεμβάσεις

Την περίοδο 2007-2013 οι Περιφέρειες διαχειρίστηκαν τύποις €8 δις και στην πραγματικότητα λόγω εκχωρήσεων **€4,5 δις** (επί συνόλου €20,4 δις δηλαδή **22 % των πόρων** του ΕΣΠΑ)

Την περίοδο 2014-2020 οι Περιφέρειες θα διαχειριστούν στην πραγματικότητα κοινοτικούς πόρους **€6,6 δις** (€5,4 δις επί συνόλου €15,4 δις από τα ΕΤΠΑ ΕΚΤ και ΤΣ και ~€1,2 δις από το Αγροτικής Ανάπτυξης δηλαδή **~35 % των πόρων** του Νέου ΕΣΠΑ) που αντιστοιχούν σε ~€8 δις συνολικών διαθέσιμων πόρων

Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί ώστε **κάθε περιφέρεια** να έχει να διαχειριστεί η ίδια σημαντικά **περισσότερους πόρους** (κατ'ελάχιστον 12% αυξημένους) σε σχέση με την παρούσα προγραμματική περίοδο

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ανά Πρόγραμμα:

Προγράμματα		Δημόσια Δαπάνη* (€)	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€)	Εθνική Συμμετοχή (€)
ΤΟΜΕΑΚΑ				
1	Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	4.665.144.578	3.646.378.272	1.018.766.306
2	Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	5.186.665.141	4.333.917.411	852.747.730
3	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	2.667.494.908	2.104.926.538	562.568.370
4	Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	486.913.882	377.228.416	109.685.466
5	Τεχνική Βοήθεια	401.870.434	317.612.097	84.258.337
6	Αγροτική Ανάπτυξη	5.400.579.911	4.223.960.793	1.176.619.118
7	Αλιεία & Θάλασσα	523.406.309	388.777.914	134.628.395
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ				
8	Ανατολική Μακεδονία	507.739.336	406.191.468	101.547.868
9	Κεντρική Μακεδονία	964.864.182	771.891.345	192.972.837
10	Θεσσαλία	401.130.674	320.904.539	80.226.135
11	Ήπειρος	325.846.892	260.677.513	65.169.379
12	Δυτική Ελλάδα	490.985.731	392.788.583	98.197.148
13	Δυτική Μακεδονία	330.737.733	264.590.187	66.147.546
14	Στερεά Ελλάδα	190.052.422	95.026.211	95.026.211
15	Πελοπόννησος	270.342.339	216.273.871	54.068.468
16	Ιόνια Νησιά	226.924.699	181.539.758	45.384.941
17	Βόρειο Αιγαίο	301.669.499	241.335.599	60.333.900
18	Κρήτη	434.883.125	347.906.498	86.976.627
19	Αττική	1.139.966.972	911.973.576	227.993.396
20	Νότιο Αιγαίο	168.170.562	84.085.281	84.085.281
ΣΥΝΟΛΟ (Τομεκά και Περιφερειακά)		25.085.389.329	19.887.985.870	5.197.403.459

Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Νέο ΕΣΠΑ συνολικά σε αριθμούς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΔΕΤ					ΣΥΝΟΛΟ Κοινοτικής Συνδρομής	Εκτίμηση Δημόσιας Δαπάνης *
	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ και ΥΕΙ	Ταμείο Συνοχής	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΟΑ		
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3,043,061,670	692,023,753	0			3,735,085,423	4,150,094,914
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1,183,248,571	0	2,395,008,862			3,578,257,433	3,975,841,593
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	0	2,152,201,141	0			2,152,201,141	2,391,334,601
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	181,045,295	205,380,000	0			386,425,295	429,361,439
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	361,512,913	54,556,816	59,813,745			475,883,474	528,759,415
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	656,214,558	134,453,158	186,884,512			977,552,227	1,086,169,142
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	270,220,272	58,490,706	74,378,415			403,089,394	447,877,104
ΗΠΕΙΡΟΣ	232,004,598	35,012,393	24,772,717			291,789,708	324,210,787
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	334,197,511	68,145,671	38,252,121			440,595,304	489,550,337
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	251,767,122	19,255,275	18,677,521			289,699,918	362,124,898
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	76,083,924	21,254,512	69,338,088			166,676,523	333,353,046
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	164,710,675	56,826,934	63,786,240			285,323,849	356,654,811
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	159,313,611	26,641,391	15,000,000			200,955,002	251,193,753
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	219,703,223	27,500,744	11,414,115			258,618,082	323,272,603
ΚΡΗΤΗ	296,687,133	59,682,104	5,242,983			361,612,220	452,015,275
ΑΤΤΙΚΗ	694,796,659	239,372,769	192,254,185			1,126,423,613	1,408,029,516
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	63,682,818	22,449,008	23,516,817			109,648,643	219,297,287
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ				4,195,972,284		4,195,972,284	4,936,437,981
ΘΑΛΑΣΣΑ & ΑΛΙΕΙΑ						250,000,000	294,117,647
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	184,193,775	83,269,985	71,496,408			338,960,169	376,622,410
ΣΥΝΟΛΟ	8,372,444,330	3,956,516,360	3,249,836,729	4,195,972,284	0	20,024,769,703	23,136,318,559
Ταμείο Συνοχής Μεταφορές στο CEF (Ταμείο Υποδομών Ε.Ε.)						580,000,000	
Προγράμματα Ευρ. Εδαφικής Συνεργασίας						231,700,000	
Γενικό Σύνολο						20,836,469,703	

Κατά την εξειδίκευση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα ληφθεί μέριμνα ώστε συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων και σημαντικοί πόροι να έχουν ως δικαιούχους τους Δήμους της χώρας

Υλοποίηση ΕΣΠΑ 2007-13 μέχρι Δεκ. 2015

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη	Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων	Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη Νομικών Δεσμεύσεων	Ποσοστό Νομικών Δεσμεύσεων	Συγχρ/νη Πραγματοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Πραγμ/σας Δαπάνης
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	2.829.004.568	3.406.755.277	3.262.252.101	115%		92%
Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	1.456.000.000	2.367.920.778	2.291.332.055	157%	1.578.363.968	108%
Αττική	2.238.000.000	3.977.049.274	3.416.314.753	153%	2.398.817.446	107%
Διοικητική Μεταρρύθμιση	435.701.631	621.123.497	544.720.258	125%	407.803.659	94%
Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος - Ιόνιοι Νήσοι	1.057.647.060	1.738.605.906	1.562.443.045	148%	1.041.072.094	98%
Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων	175.059.298	266.418.547	264.096.443	151%	190.229.318	109%
Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	1.694.117.722	1.902.736.053	1.853.352.550	109%	1.442.215.997	85%
Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	4.160.160.864	6.368.228.005	5.716.997.565	137%	4.709.542.751	113%
Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα - Ήπειρος	1.105.000.000	2.058.048.108	1.894.562.526	171%	1.477.187.440	134%
Κρήτη & Νήσοι Αιγαίου	863.300.178	1.897.070.821	1.705.284.476	198%	1.295.565.739	150%
Μακεδονία - Θράκη	2.575.000.000	4.511.945.018	3.863.300.416	150%	2.907.052.839	113%
Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη	1.720.000.000	3.813.599.603	2.686.279.968	156%	1.889.324.120	110%
Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	264.705.883	320.555.644	302.219.717	114%	239.466.326	90%
Ψηφιακή Σύγκλιση	711.764.706	1.020.751.967	770.435.550	108%	555.220.827	78%
ΣΥΝΟΛΟ:	21.285.461.910	34.270.808.499	30.133.591.425	142%	22.731.543.479	107%

• Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη: Το σύνολο των εθνικών και κοινοτικών πόρων που έχουν δεσμευθεί για διάθεση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

• Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων έργων: Το μέρος του προϋπολογισμού του έργου που προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

• Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη Νομικών Δεσμεύσεων: Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη για την οποία έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις μέσω δημοσίων συμβάσεων ή αποφάσεων υλοποίησης έργου με ίδια μέσα.

• Ποσοστό Νομικών Δεσμεύσεων: επί του ποσού της Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

• Πραγμ/σες Δαπάνες: Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από τον φορέα υλοποίησης για την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου.

• Ποσοστό Πραγμ/σων Δαπανών: επί του ποσού της Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Καθυστερήσεις στο ΕΣΠΑ ... και συνέπειες

Ο λογαριασμός του ΕΣΠΑ

2007 - 2013

ΕΣΠΑ 2007 - 2013

Σύνολο πόρων

€23,2 δισ.

Εξαιρέθηκαν έργα

€1 δισ.

δεν θα ολοκληρωθούν

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Σύνολο πόρων

€19,1 δισ.

Εργα

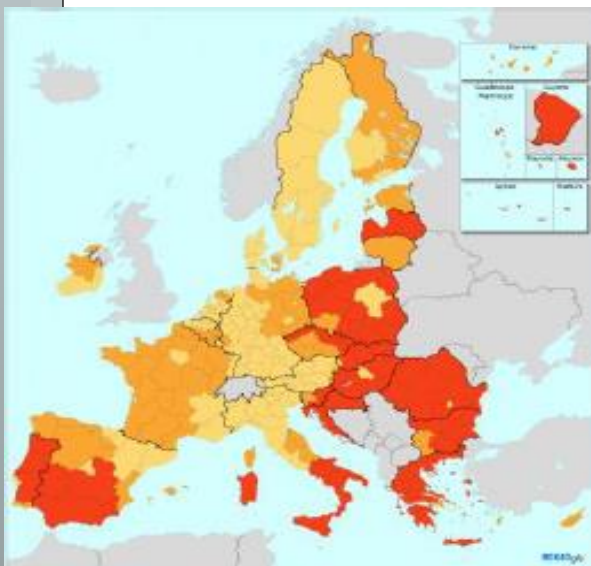
€4,3 δισ.

Μεταφέρονται
ως έργα «γέφυρες»
από το παλιό στο νέο
ΕΣΠΑ 2014 - 2020

€0,5 - 0,6 δισ.

Ανεκτέλεστο
χρηματοδοτικό κενό
για τους αυτοκινη-
τόδρομους

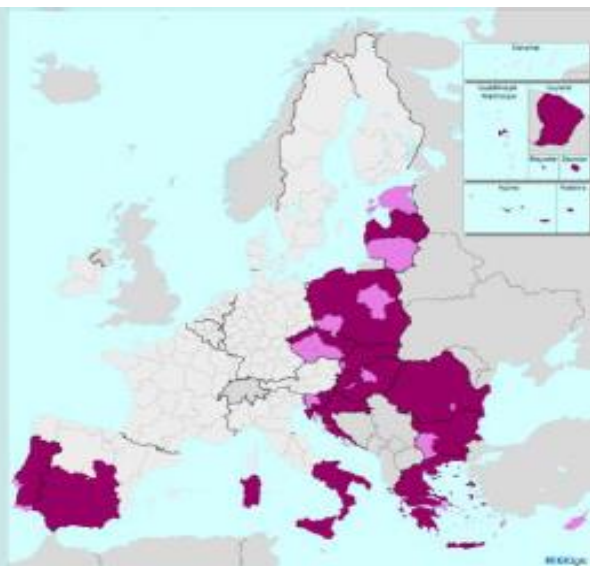
Ποιες Πολιτικές Συνοχής μετά το 2020;

Scenario 1: Support for all European regions

Categories of regions

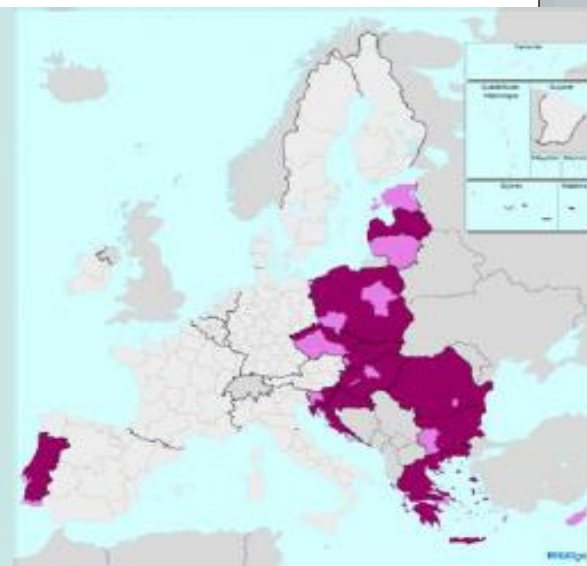
- **Less developed:** GDP/head < 75% of EU-27 average
- **Transition:** GDP/head \geq 75% and < 100% of EU-27 average
- **More developed:** GDP/head \geq 100% of EU-27 average

Scenario 2: Support for less developed regions and cohesion countries

Potentially eligible regions

- Regional support
- Cohesion Fund support
- Other regions

Scenario 3: Support for cohesion countries only

Potentially eligible regions

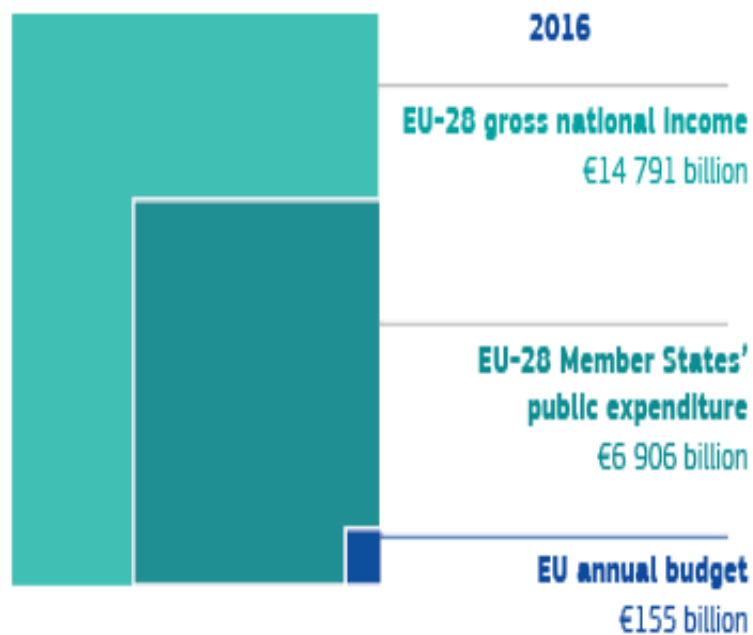
- Regional support
- Cohesion Fund support
- Other regions

Πολιτικές Συνοχής και ΟΝΕ

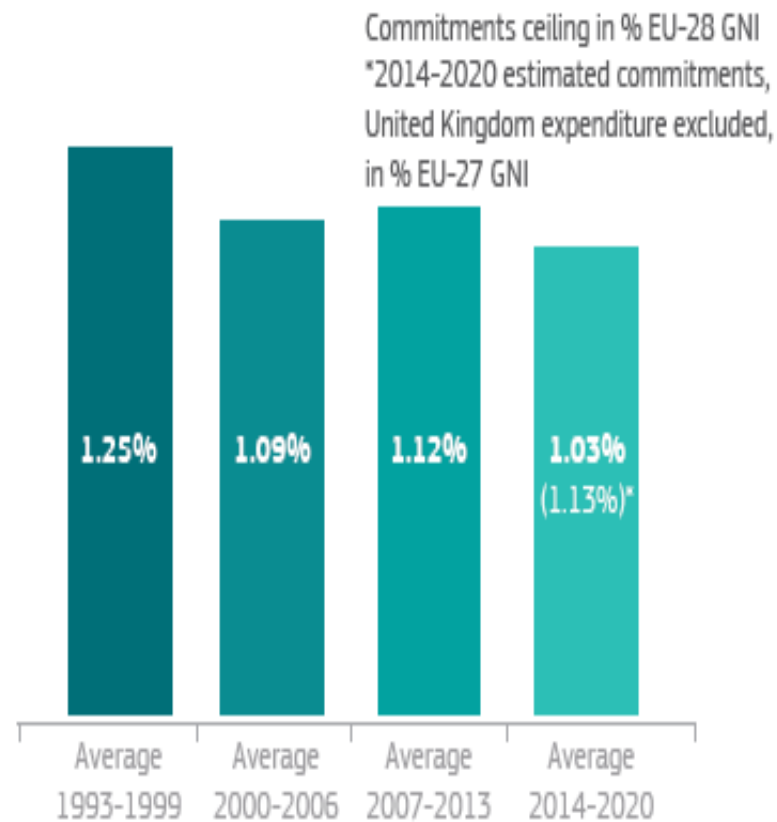
Ο Προϋπολογισμός της ΕΕ στο ευρύτερο πλαίσιο

The EU budget compared to overall EU income and public spending

Source: European Commission.

The size of the EU budget as percentage of gross national income (GNI)

Source: European Commission.

Η διαδικασία της ευρωπαϊκής
νομισματικής ολοκλήρωσης έχει,
εκτός από τις προφανείς εθνικές,
και εξίσου **σημαντικές περιφερειακές
και τοπικές πτυχές**

Το θεωρητικό υπόβαθρο της ΟΝΕ:

Η θεωρία των Άριστων Νομισματικών Περιοχών (ΑΝΠ)

Συμφέρει κάποιες χώρες να σχηματίσουν μια Νομισματική Ένωση, όταν αποτελούν μια ΑΝΠ, δηλ. όταν υπάρχει:

1. Κινητικότητα παραγωγικών συντελεστών
2. Ευκαμψία μισθών και τιμών
3. Συμμετρικές εξωγενείς διαταραχές
4. Υψηλός βαθμός διαφοροποίησης προϊόντων
5. Ανοικτές οικονομίες
6. Παρόμοιες μακροοικονομικές συνθήκες
7. Οι συμμετέχουσες χώρες πρέπει να είναι σε μεγάλο βαθμό οικονομικά ομοιογενείς

Οι χώρες είναι οικονομικά ομοιογενείς, όταν:

1. Οι οικονομίες τους είναι παρόμοιες και συγχρονισμένες (έχουν συγκρίσιμο οικονομικό «άνοιγμα» και παρόμοια διαρθρωτική διαφοροποίηση, άρα θα υπόκεινται σε συμμετρικές διαταραχές)
2. Η κινητικότητα των παραγωγικών συντελεστών είναι πλήρης
3. Οι περιφέρειές τους έχουν την ίδια τάση για πληθωρισμό
4. Υπάρχουν αυτόματοι δημοσιονομικοί μηχανισμοί, που μεταβιβάζουν 'αυτόματα' πόρους προς τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα

Σε ποιά βαθμό πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις στην ΕΕ;

Σύμφωνα με τη θεωρία των ΑΝΠ οι περιφερειακές διαταραχές είναι παροδικές και αλληλοεξουδετερώνονται

ΟΜΩΣ: πολλές περιφέρειες που έχουν αντιμετωπίσει μια μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα τους, δεν έχουν ανακάμψει και τείνουν να παραμένουν σε διαρθρωτική οικονομική κρίση

- Υπάρχουν πολύ σημαντικές διαφοροποιήσεις και ανισότητες μεταξύ των χωρών της ΟΝΕ
- Η κινητικότητα των παραγωγ. συντελ. δεν φαίνεται να παίζει τον διαπεριφερειακό εξισορροπητικό ρόλο που υποθέτει η θεωρία των ΑΝΠ

ΑΡΑ: οι ευρωπαϊκές περιφέρειες πολύ λίγο πληρούν την ομοιογένεια που προϋποθέτει η θεωρία των ΑΝΠ

Ανακύπτουν σοβαρά ερωτήματα:

- ✓ Ποιές είναι οι πιθανότητες για πραγματική σύγκλιση μεταξύ χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ;
- ✓ Θα είναι οι περιφερειακές πολιτικές αρκετά ισχυρές ώστε να αντισταθμίσουν τις αποκλίνουσες τάσεις που προκαλούνται από ασύμμετρες διαταραχές;
- ✓ Πόσο μικρές πρέπει να είναι οι διαπεριφερειακές διαφορές ώστε οι περιφέρειες των επιμέρους χωρών να σχηματίζουν μια βιώσιμη ενιαία νομισματική περιοχή;

Συμπεράσματα

- Σε ελάχιστο βαθμό επιβεβαιώνεται η απόλυτη σύγκλιση σε όρους ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης στην παρούσα φάση
- Ως προς τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης παρατηρούνται σαφείς τάσεις απόκλισης
- Η Πολιτική Συνοχής, και λόγω της πολύ μικρής χρηματοδοτικής της βαρύτητας, αδυνατεί να λειτουργήσει ως ισχυρό εργαλείο μακροοικονομικής πολιτικής εντός της ΟΝΕ

Η λειτουργία του Ευρώ εντός της ΟΝΕ:

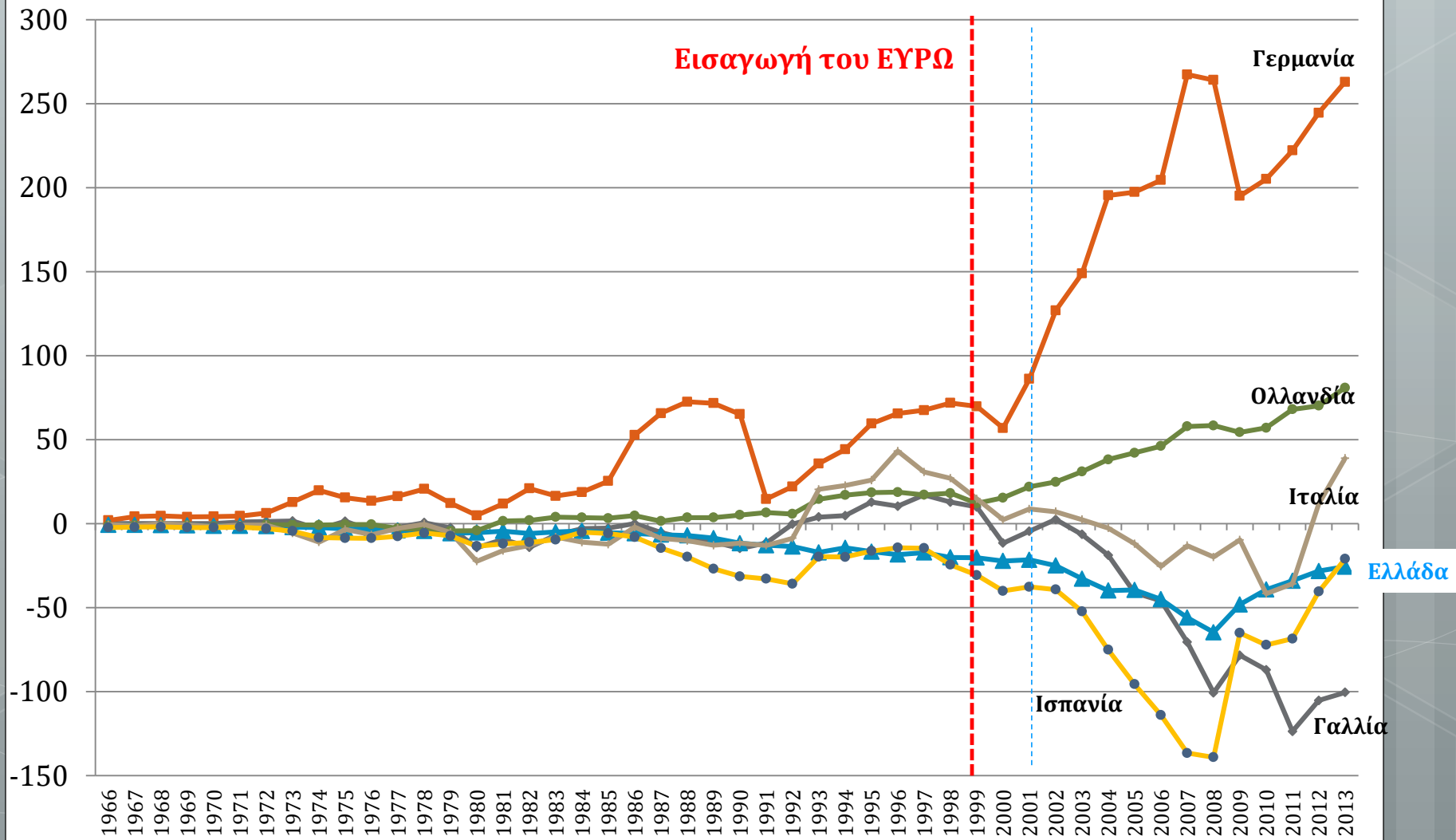
Το κοινό νόμισμα, επειδή αντανακλά τον μέσο όρο της ανταγωνιστικότητας των χωρών της ΟΝΕ, έχει διαφορετικές επιπτώσεις στις οικονομίες των χωρών της ΟΝΕ, αυξάνοντας διαρκώς:

- τα πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των χωρών με μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα του μέσου όρου, και
- Τα αντίστοιχα ελλείμματα των χωρών με μικρότερη ανταγωνιστικότητα του μέσου όρου

Βλ. και:

Thanos Skouras (2016): *Competitiveness and its leverage in a currency union or how Germany gains from the euro*, *Real-World Economic Review*, Vol. 77, pp. 40-49.

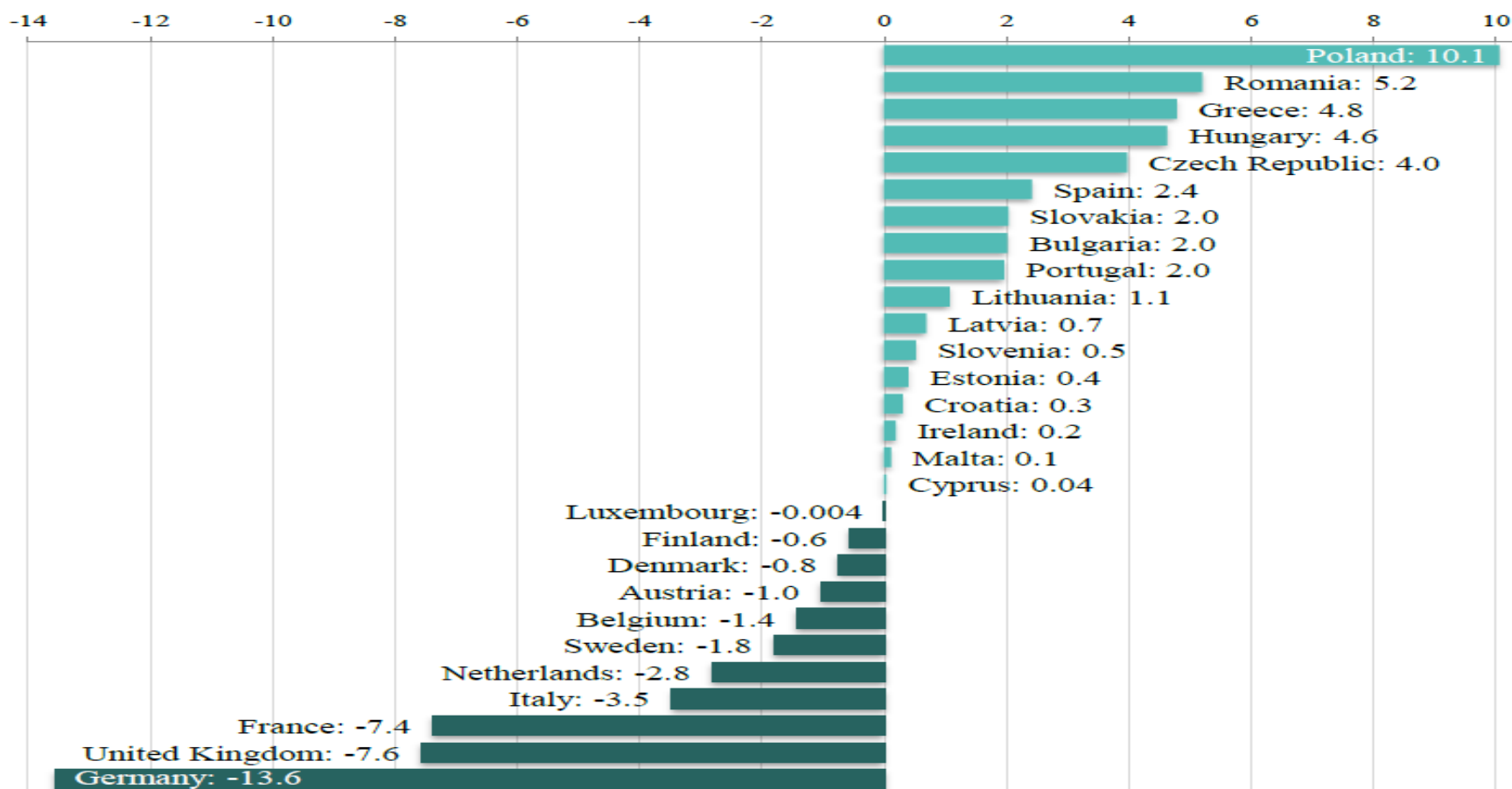
Εμπορικό Ισοζύγιο (δισ. \$)

Προϋπολογισμός ΕΕ: Ισοζύγιο Συνεισφοράς και Εισπράξεων κάθε χώρας

Europe in accounting terms

EU budget: average annual balance 2014-2016* (EUR billion)

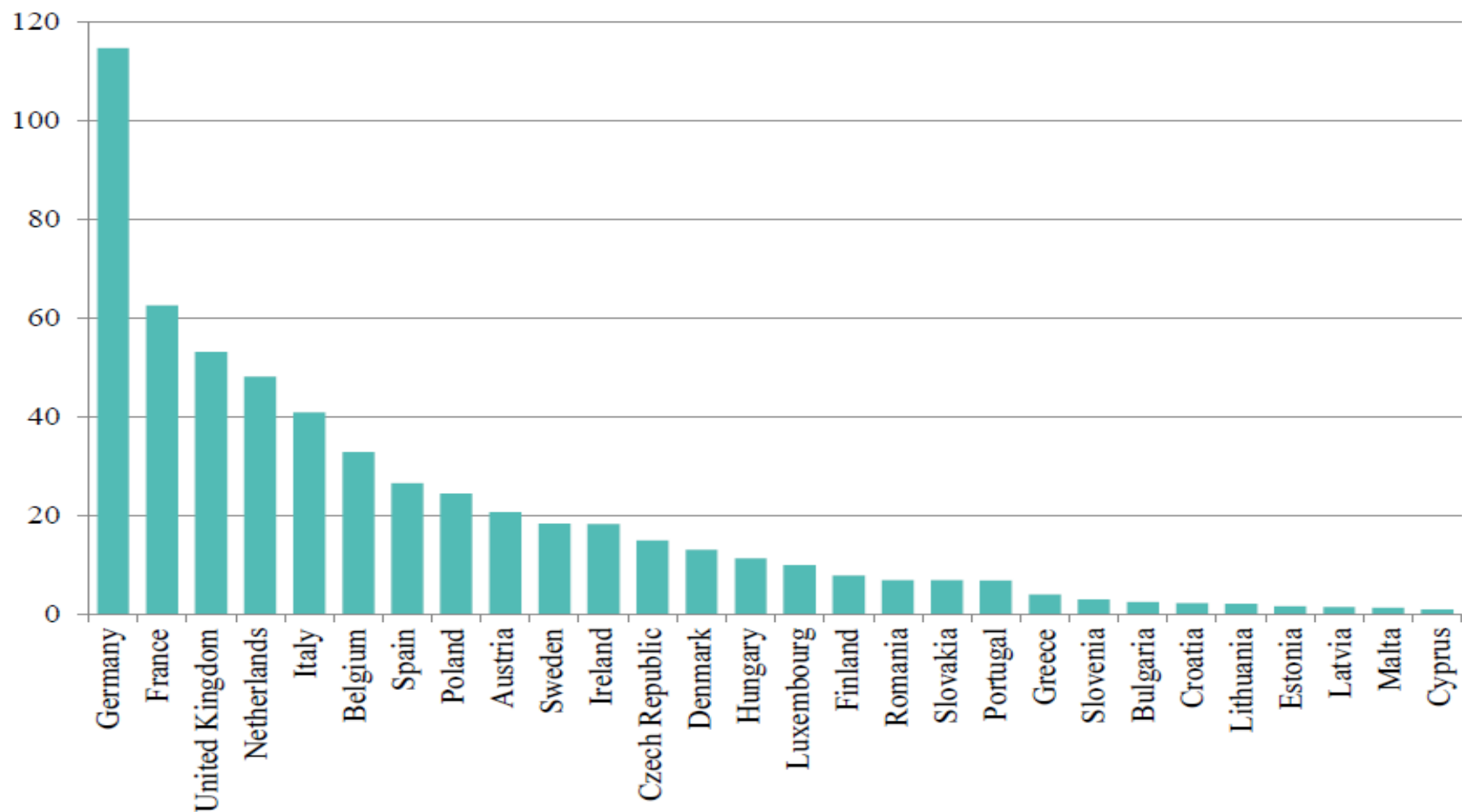

* Average operating budgetary balances 2014-2016 in EUR billion. Figures may vary per year.

Όμως ...

Benefits of Single Market integration

Gains in income (EUR billion, baseline year 2014)¹

Δηλαδή:

Δεν πρέπει να βλέπουμε μόνο το πόσα χρήματα δίνει και παίρνει κάθε χώρα στο πλαίσιο του Κοινοτικού προϋπολογισμού, **αλλά και** το τι συμβαίνει στο εμπορικό της ισοζύγιο, το ισοζύγιο πληρωμών και τη συνολική λειτουργία της οικονομίας της εντός της ΕΕ και της ευρωζώνης

Επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι:

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ, ΔΕΝ αποτελεί αποτελεσματικό εργαλείο μακροοικονομικής πολιτικής εντός της ΕΕ των 28 χωρών

Κρίσιμα Ερωτήματα

- Η μέχρι τώρα εμπειρία μας;
- Θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν οι στόχοι της Πολιτικής της Συνοχής όπως αυτοί απορρέουν από τη Συνθήκη, δηλαδή **η μείωση των ανισοτήτων και η ανάπτυξη των περιφερειών της ΕΕ;**
- **Καταβολή των πόρων των Κοινοτικών Ταμείων, υπό την αίρεση επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων του μεσοπρόθεσμου προγράμματος και του τρίτου μνημονίου;**
- Μέσα στις συνθήκες της τρέχουσας κρίσης, πώς τέτοιου είδους μεγάλα αναπτυξιακά Προγράμματα δεν θα αποτελούν απλώς αναπτυξιακό ευχολόγιο;

Η εξοντωτική λιτότητα και η λογική της «εσωτερικής υποτίμησης», αφήνουν περιθώρια για πραγματικές πολιτικές συνοχής;

**Ας ξαναπεράσουμε τις
συμπληγάδες:**

Ούτε ευρωλιγούρηδες, ούτε ευρωφοβικοί